

РЕШЕНИЕ

№ 28340

гр. София, 14.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в публично заседание на 06.07.2026 г. в следния състав:

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **5716** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10а, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).

Образувано е по жалба на А. А. А., гражданин на Р.У., [дата на раждане], паспорт № F., изд. на 23.01.2025г. чрез адв. В., съдебен адрес: [населено място], [улица], ет.5, офис 9, срещу отказ за издаване на виза тип „D“ постановен на 07.04.2026г. от завеждащ консулска служба в посолството на Р.България в У. във връзка с подадено от жалбоподателя заявление № Т. от 18.02.2026г.

На първо място се претендира нищожност на акта поради липса на съществени реквизити – ясно индивидуализирано волеизявление, липса на фактически основания и невъзможност да се станови какви факти са приети за установени.

На следващо място се претендира неказоносообразност на оспорваният акт поради липса на каквито и да било мотиви обосновавали констатацията на органа по приложение на чл.10 ал.1 т.17 и т.24 от ЗЧРБ. Същевременно се твърди, че заявлението за виза е подадено във връзка с качеството на жалбоподателя на представител на търговско представителство на чуждестранно дружество в РБ, което представителство е вписано в идния регистър на БТТП с решение от 16.10.2025г и което решение сочи именно него като представител. Представени са документи за регистрация на търговско представителство, удостоверение по БУЛСТАТ, документи за адрес, за наем, за представителна власт, банкови документи, медицинска застраховка. Въпреки това неясно е защо административния орган е приел, че целта и условията на пребиваване не са доказани.

Процесната жалба е редовна, като подадена в съответствие с изискванията за форма, съдържание и приложения, от активно легитимирано лице - адресат на заповедта, в срока по чл.149 ал.1 от АПК, срещу подлежащ на обжалване акт по чл. 10а ал.1 ЗЧРБ, в съответствие с изискванията на чл.150 и чл.151 от АПК и като такава подлежи на разглеждане по същество.

Като основание за допустимост на жалбата жалбоподателят се позовава на нарушение на чл.8 от ЕКПЧОС –нарушение на личния и професионалния живот ,докалото отказът възпрепятства упражняване на реално установени професионални и делови връзки в РБ. С това се препятства упражняване на конкретна професионална функция. Успоредно с това е налице нарушение на чл.1 от Протокол № 1 към ЕКПЧОС,тъй като отказът засяга вече предприети стопански действия свързани с регистрацията на търговското представителство,осигуряване на адрес,наем на помещение,договорни действия и планирана икономическа дейност. На трето място се твърди и нарушение на чл.13 от Конвенцията защото тогава не конкретизира кои данни са неверни, кои документи са неверни, кои факти обосновават съмнение в целта на пребиваването.

По силата на чл. 10а ал.4 ЗЧРБ отказите за издаване на визи по чл. 9а, ал. 2, т. 4 не подлежат на обжалване по съдебен ред, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Европейската конвенция за правата на човека.

ВАС е имал възможност да постанови,че: „За да бъде допустима жалбата против отказ за издаване на виза тип „D“, е необходимо и достатъчно оспорващият да посочи конкретните обстоятелства, поради които с отказа за издаване на виза се нарушава упражняването на гарантирани от ЕКПЧ права и свободи. Едва с решението си по съществото на спора, след като прецени събраните в хода на процеса доказателства, съдът следва да установи дали оплакването за нарушаване на основни права е основателно. Като е сторил това в рамките на проверката по допустимост и редовност на жалбата, съдът е допуснал съществено нарушение на съдопроизводствените правила, в резултат на което е постановил неправилен съдебен акт.“./виж Определение № 4310 от 20.04.2026 г. на ВАС по адм. д. № 3541/2026 г. и др/.

В този смисъл наличието на нарушение на основно право предоставено по Конвенцията е въпрос по същество,който съдът следва да анализира. Ясно следва да се подчертае,че разпоредбата на чл. 10а ал.4 ЗЧРБ не допуска под формата на бланкетното посочване на защитимо право по ЕКПЧОС да се претендира незаконосъобразност на посочените от ответника основания за отказ,освен ако същите не ограничават или нарушават посоченото право. В този смисъл всякакви твърдения за алтернативни пороци на акта могат и следва да бъдат разгледани само и единствено във връзка с посоченото право. Извън това съдът съобрази:

Със заявление № Т. от 18.02.2026г. жалбоподателя е поискал от посолството на Република България в Р.У. издаване на виза тип „D“, с приложения към него документи.

След анализ на подаденото заявление и придружаващите го документи е постановен и процесно оспорваният отказ.

В мотивите на акта е посочено,че е налице основание за отаз по чл.10 ал.1 т.17 и т.24 ЗЧРБ – цялостният анализ на документите и фактите свързани с пътуването не доказва достоверността на целта и условията на пребиваване.Не е представен официален документ за броят на служителите във фирмата,която ще представлява в Р.България, което води до извод,че апликантът е декларира невярни данни и мотивацията е слаба.Налице са основателни съмнения относно надеждността на направените от чужденеца изявления.“

Към преписката е приложена заповед № Ав -02-08/27.02.2026г . на временно управляващ посолството С. Р. с която определя С. Г., завеждащ консулска служба, да съставя, подписва и връчва формулярите за отказ по приложение № 7 към чл. 34 ал.3 от НУРВОВЗ и по приложение № 6 към чл.32 от Визовия кодекс. Налице е и заповед № 95-00-26/16.01.2025г. на министър на външните работи делегираща такива правомощия на консула, в частност т.1 и т.4.

В този смисл акта е постановен от компетентен орган, съобразно изискването на чл.146 т.1 АПК. При издаването му не е налице нарушение на производствените правила.

С Решение на СЕС (голям състав) от 24 ноември 2020 г. по съединени дела С-225/19 и С-226/19 R. N. N. S (225/19) и К. А. (С-226/19), запитващата юрисдикция е поставила въпроса за обхвата на мотивите, които трябва да съдържа окончателно решение за отказ да се издаде виза на основание член 32, параграф 1 от Визовия кодекс (т. 34). Съдът е посочил, че: "въведената с Визовия кодекс система предполага хармонизация на условията за издаване на единни визи, изключва различията между държавите-членки, органите на държавите членки могат да откажат издаването на виза само на основанията, предвидени в кодекса. При разглеждането на заявленията за издаване на виза компетентните национални органи разполагат с широка свобода на преценка, що се отнася до условията за прилагане на предвидените във Визовия кодекс основания за отказ и до оценката на релевантните факти. (...)

В този смисъл следва да се приеме, че оспорваният отказ покрива изцяло критерии посочени по-горе в решението на СЕС и дава възможност на апликанта да се запознае със мотивите по издаването му. В случая отказът е постановен в писмена форма, подписан е от издателя си и съдържа изложени фактически и правни основания за издаването му, поради което съдът приема, че е надлежно мотивиран. Спазени са изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК относно формата му, тъй като вписаните в отказа основания, обективират ясно волята на административния орган, позволяват да бъде упражнено правото на защита на жалбоподателя, както и да бъде осъществен съдебен контрол за законосъобразност на административния акт. Съгласно ТР № 16/1975 г. на ОСГК на ВС на РБ е допустимо мотивите към акта да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото му издаване.

Във връзка с нарочно съдебно разпореждане по делото са представени положително становище от ДА "НС" и отрицателно становище от Дирекция "Миграция" МВР. Последното – с аргумент, че непредставянето на документи за броя служители на фирмата, която лицето ще представлява в България води до извод, че апликанта е деклариал неверни данни.

Тези документи и установените с тях правно-релевантни обстоятелства са приобщени към акта и не е било необходимо тези факти да се приповтарят и като мотиви на издаденият отказ. Съдът приема, че в своята съвкупност те изчерпват фактическите основания, мотивирали административния орган да вземе решението си за отказ за издаване на виза "Д" на жалбоподателят, като се явяват съответни и на цитираните в акта правни основания.

Във връзка с материалната законосъобразност на акта съдът съобрази и приема:

От представените по преписка документи се вижда, че жалбоподателя е гражданин на Р У. представляващ З. Ш., дружество с ограничена отговорност, вписано в единният търговски регистър на БТПП с решение № [ЕГН]/16.10.2025г. съгласно чл.24 ал.1 от Закона за насърчаване на инвестициите, като неюридическо лице без право на стопанска дейност.

По силата на посочената разпоредба чуждестранни лица, които имат право да извършват търговска дейност по националното си законодателство, могат да откриват в страната търговски представителства, които трябва да бъдат регистрирани в Българската търговско-промишлена палата.

Същевременно обаче и съгласно ал.2 на посочената норма представителствата по ал. 1 не са юридически лица и не могат да извършват стопанска дейност.

В тази връзка настоящият състав следва да посочи следното: Чуждестранно лице може да регистрира търговски представител в България, при условие, че има право да извършва търговска дейност съгласно националното законодателство на държавата, в която е установено. Търговското представителство на чуждестранно лице не е юридическо лице. Търговският представител и представителството не могат да извършват стопанска дейност от свое име. Сделките, които се сключват с неговото посредничество, са от името на чуждестранното лице - принципал. Когато тези сделки са сключени с местни лица за нуждите на търговското представителство, те се осъществяват по реда за извършване на сделки между местни лица (съгласно чл. 24, ал. 2 и 3 от Закона за насърчване на инвестициите).

С оглед така очертаната правна рамка и изложените доводи в жалбата че с издаденият административен акт органа е нарушил чл. 8, ЕКПЧОС и чл. 1 от Допълнителния протокол към нея, като е ограничил правото му на собственост като физическо лице, което може да се приеме с оглед изложеното в жалбата, следва да се посочи:

Чуждестранното лице е със седалище и регистрация в [населено място], У.. Решението на Б. за регистрация на търговско представителство е с конститутивно действие. Търговското представителство на чуждестранно лице е неюридическо лице без право на стопанска дейност т. е. неоснователно се обосновава правото на собственост на жалбоподателя върху неясно какъв обект впрочем липсва посочен предмет на собственост засегнат от нарушението/ като същевременно той не е заявил регистрацията по смисъла на чл. 11 от Конвенцията пред българските власти.

Във връзка с посоченият договор за наем следва да се отбележи:

Видно от Раздел Пети т.1 от договора, същият се прекратява при неплащане повече от 10 дни на наем, съгласно Раздел Втори т.5 наема се дължи от 1во до 10то число на всеки месец в брой или по банков път. Договорът е сключен на 29.12.2025г., като по делото не са представени доказателства по договора за наем да са извършени плащания от страна на наемателя. Т.е. липсват данни наемното правотношение да се поддържа реално и ефективно за целите на наема и за цели,различни от тези по подаденото заявление за виза.

В случая не може да се констатира каквото и да е нарушение на правото по чл.8 и по чл.1 от Протокол № 1 към ЕКПЧОС, респ. не е не е налице намеса на държавните власти в неприкосновенността на жилището,кореспонденцията и личният и семейният живот,нито в правото на мино ползване на притежания. Абстрахирайки се от факта,че правото на наем не е тъждествено с правото на притежание,следва да се посочи още:

Неясно е с какво и как властите осъществяват намеса в неприкосновенността на жилището.

Липсата на виза води и до липса на жилищна нужда в страната,поради което няма да се приеме,че с посоченият отказ е налице пречка пред задоволяването му на жилищни нужди. Такива ще възникнат само и единствен във връзка с предоставено право на пребиваване,каквото не е налице.

По своята същност правото на жилище/а впрочем нормата говори за неоснованост на

жилището, а не за право на жилище изобщо/ не означава право на свободно установяване във всяка държава - страна по Конвенцията по желание и усмотрение. Видно от данните по делото жалбоподателят е гражданин на Р., има местожителство там и упражнява правото си. Данните по преписката не позволяват да се установи никаква връзка с територията на РБългария по повод упражняване на посоченото право. България не е приемаща държава по отношение на жалбоподателя, той не е бежанец, нито има предоставен хуманитарен статут предполагащ гарантиране на това му право на територията на РБългария. Всъщност единственият аргумент в подкрепа на иначе бланкетното твърдение е наличието на наемно правоотношение, което твърдение освен всичко друго е и недоказано. А и впрочем, наличието на договор за наем на недвижим имот също не поражда такова право автоматично. Дадена личност може да има доста имоти в различни държави без да е установен постоянно в някоя от тях.

ЕСПЧ е имал повод да се произнесе, че намесата на органи на публичната власт в правото на лицето на зачитане на личния и семейния му живот, неприкосновеността на жилището и кореспонденцията следва да бъде квалифицирана като „недопустима“, ако бъде установено, че: (1) не е „в съответствие със закона“ (in accordance with the law); (2) не преследва някоя от легитимните цели, изброени в разпоредбата на чл. 8, параграф 2 екПЧ и (3) „не е необходима в едно демократично общество“ – така решение от 2.7.2018 г. по дело L. v. F. (жалба № 588/13), параграф 42.

Най-общо анализът на посочените разпоредби на т.1 и т.2 на чл.8 от Конвенцията позволява да се очертаят два типа публичноправни задължения, поети от страните по конвенцията. Така, като „негативно“ може да се определи задължението на държавите да се въздържат от недопустима намеса в личния и семейния живот, неприкосновеността на жилището и кореспонденцията на гражданите чрез властнически актове на техните органи, а като „позитивно“ се квалифицира задължението на държавите да обезпечат в националните си правопорядъци условията за ефективно зачитане на неимуществените права по член 8ЕКПЧ/така виж решение на Голямата камера от 16.7.2014 г. по дело Hämäläinen v. F. (жалба № 37359/09)/.

Нито един аспект от конвенцията обаче, независимо от все по-широкото и еволютивно тълкуване от страна на ЕСПЧ/за все по-широкото тълкуване виж проф.Е. М., Т. Р. of H. D., H. and R. in EctHR, C.-law Concerning the Right to Respect for P. L. (Article 8 ECHR), Годишник на департамент „Право“ на НБУ, 2022г./ не позволява да се приеме, че посочената разпоредба задължава националните власти да предоставят право на свободно установяване и придвижване на територията на страна по Конвенцията само поради факта, че дадено лице, установено, живеещо и имащо статут на гражданин на друга държава е манифестирало такова намерение. В., подобно право не се предоставя дори в рамките на ЕС, където редица държави членки не позволяват подобно право за граждани на съюза от други ДЧ единствено и само поради факта, че последните са закупили имот в съответната държава/виж Италия, Франция, Гърция, Н. и пр./.

В заключение на тази част, съдът счита за необходимо да посочи, че подсоченото от органа основание за отказ не е опровергано в рамките на настоящото производство

На следващо място – правото на труд/към което евентуално реферира жалбоподателя посочвайки право на упражняване на трудова функция/ не е основно право по Конвенцията.

От своя страна Конвенцията забранява робството и принудителният труд –текстове на които не е налице позоваване. Нито са налице фактически твърдения позволяващи

подобна привръзка. Същевременно правото на труд на лицето не е засегнато защото същото нито е лишено от трудови права, нито е апатрид, така, че да се разсъждава в контекста на това дали работата му в България е единствената му възможност да упражнява право на труд.

Освен всичко останало липсва каквато и да било конкретика или поне индиция за конкретна търговска дейност или бизнес отношения налагащи активното участие на жалбоподателя в стопанският живот в страната, респ. физическото му присъствие тук.

На трето място-твърдението на жалбоподателя за нарушение на правото му на ефективни правни средства за защита по чл. 13 ЕКПЧОС, е неоснователно, доколкото липсват кавито и да било аргументи за ограничаване правото му на участие, представяне на документи и излагане на твърдения в административното производство. В. – настоящото производство представлява израз на тази норма и предоставя необходимите ефективни правни средства за защита, но разбира се, не може да замести липсващи твърдения на страната, посочени факти и представени доказателства, които да бъдат взети предвид и посочени.

В рамките на настоящият съдебен процес, съдът е предоставил възможност и указал на страната да докаже своите твърдения и в този смисъл и настоящият състав не счита да е налице допуснато нарушение на чл.6 и чл. 13 ЕКПЧ.

С оглед изложеното следва да се приеме, че жалбата е неоснователна.

Поради това и на основание чл.172 ал.2 предл.последно от АПК, Административен съд София-град, 74 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. А. А., гражданин на Р.У., [дата на раждане] ,паспорт № F., изд.на 23.01.2025г. чрез адв. В., съдебен адрес: [населено място], [улица], ет.5,офис 9 , срещу отказ за издаване на виза тип „D“ постановен на 07.04.2026г. от завеждащ консулска служба в посолството на Р.България в У. във връзка с подадено от жалбоподателя заявление № Т. от 18.02.2026г.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му

Преписи от решението да се изпратят на страните.